

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 687/2018
11.04.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца, АА из ..., кога заступа пуномоћник Никола Тадић, адвокат из ..., против туженог „ББ“ ..., кога заступа пуномоћник Милош Срећковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2349/17 од 20.10.2017. године, у седници већа одржаној дана 11.04.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2349/17 од 20.10.2017. године.

Образложење

Пресудом основног суда у Новом Саду П1 2229/13 од 24.05.2017. године у ставу првом изреке, одбијен је тужбени захтев да се поништи решење туженог број ... од 04.10.2013. године о удаљењу са рада тужиоца и решење број ... од 15.10.2013. године о отказу уговора о раду тужиоцу, као и да врати тужиоца на рад. Истим ставом изреке, одбијен је и захтев да се тужени обавезе на накнаду штете због незаконитог отказа у виду изгубљене зараде и то у периоду привременог удаљења са рада од 04.10.2013. године до 15.10.2013. године у износу од 41.371,82 динара са затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате и износ од 16.396,06 динара на име затезне камате обрачунате до 30.06.2016. године, као и у периоду од 16.10.2013. године до 31.03.2016. године у износу од 6.011.579,70 динара са затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате и износ од 1.181.344,24 динара на име затезне камате обрачунате до 30.06.2016. године. Одбијен је и захтев тужиоца да се тужени обавезе на накнаду штете због неискоришћеног годишњег одмора тужиоца за 2013. годину у износу од 477.207,06 динара са затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате и износ од 163.941,94 динара на име затезне камате обрачунате од 30.06.2016. године, као и на накнаду штете због неисплаћене накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора за 2014. и 2015. годину у износу од 12.564,77 динара са затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате и износ од 11.641,58 динара на

име затезне камате обрачунате до 30.06.2016. године. Одбијен је и захтев тужиоца да му тужени накнади штету због неисплаћене јубиларне награде за девет година рада у износу од 24.000,00 динара са затезном каматом од 01.07.2016. године до исплате и износ од 11.641,58 динара на име затезне камате обрачунате до 30.06.2016. године, као и да му на све износе накнаде штете уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање. У ставу другом изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 495.900,00 динара, док је трећим ставом изреке тужилац ослобођен обавезе плаћања трошкова судских такси.

Апелациони суд у Новом Саду пресудом Гж1 бр. 2349/17 од 20.10.2017. године одбија као неосновану жалбу тужиоца и потврђује наведену првостепену пресуду.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка. Допуне ревизије тужиоца нису узете у разматрање, јер су неблагоприятно поднете.

Испитујући побијану другостепену пресуду у границама одредбе члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио да ревизија тужиоца није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

С обзиром на то да је одлука другостепеног суда заснована на утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, то се правилност утврђеног чињеничног стања у конкретном случају не може оспоравати у ревизијском поступку.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је, почев од 19.05.2010. године био у радном односу код туженог послодавца, на основу Уговора о међусобним правима, обавезама и одговорностима број На основу тог уговора било је предвиђено да обавља послове извршног директора и директора сектора правних и општих послова. Тужени је са Самосталним синдикатом радника, дана 24.05.2010. године, закључио посебни колективни уговор. Споразумом од 30.08.2013. године, тужени је са репрезентативним синдикатима код туженог (Самостални синдикат ВВ и Синдикат ГГ), продужена је важност посебног колективног уговора из 2010. године, најкасније до 01.11.2013. године, који споразум није објављен на огласној табли туженог. У току 2012. и 2013. године, генерални директор туженог је био ДД. Дана 04.10.2013. године, тужени је сачинио упозорење тужиоцу о постојању отказа уговора о раду због учињених повреда радних обавеза у виду „неизвршења, неблагоприятног, несавесног и

немарног извршења послова“ из члана 99. став 2. тачка 1 наведеног Посебног колективног уговора, потом „обављања приватних послова за време рада“, из тачке 4 истог члана. Исто је донето и због непоштовања радне дисциплине из члана 100 став 2. тачка 12. Посебног колективног уговора, у виду „одбијања извршења налога претпостављеног“, као о „изношења или проношења неистине на раду и у вези са радом“, у смислу тачке 22. поменутог члана. У образложењу упозорења је наведено којим је радњама тужилац учинио повреде које му се стављају на терет, а суштински се огледају у томе што је подношењем тужби у име послодавца против његових запослених лица причинио штету туженом, потом да је у августу 2013. године у време радног времена водио приватне судске поступке у својству заступника тих лица, при чему је користио материјал и запослене код туженог. Наведено је и да је дана 02.10.2013. године, директор туженог упутио службени допис тужиоцу да му достави потребну документацију за предстојећу седницу скупштине друштва, по којем тужилац није поступио. Такође, тужилац је током августа и септембра 2013. године, преносио неистине запосленима да су директор туженог ДД и пословни партнер туженог „БЂ“ ..., починили кривична дела и оштетили туженог закључивањем појединачних уговора, чиме је исказао непоштовање радне дисциплине, које представља услов за отказ уговора о раду. Тужиоцу је остављен и рок од 5 радних дана да се изјасни на упозорење туженог, а на изјашњење је позвана и синдикална организација туженог, Самостални синдикат ВВ. Дана 04.10.2013. године, тужени је донео решење о привременом удаљењу тужиоца са рада, у коме је исказана тврдња да је природа описаних повреда радне обавезе таква да тужилац не може да настави рад код туженог. Тим решењем му је одређено удаљење са рада у периоду од најдуже 3 месеца, у ком периоду ће му бити отказан уговор о раду уколико за то постоји оправдан разлог прописан законом. И ово решење је достављено на изјашњење Самосталном синдикату ВВ код туженог. Тужени је дана 04.10.2013. године покушао да тужиоцу изврши доставу решења о удаљењу са рада и упозорење о разлозима у својим пословним просторијама, али је тужилац одбио пријем. Наведена акта су остављена тужиоцу на радном столу, при чему није сачињена службена белешка о одбијању тужиоца да изврши пријем, нити је извршено њихово објављивање на огласној табли суда. Дана 05.10.2013. године тужилац је иступио из Самосталног синдиката ВВ код туженог и учланио се у Синдикат Независност ГГ, када је и именован за заменика председника тог синдиката. Тужилац је 11.10.2013. године, туженом доставио изјашњење на упозорење, негирајући да су његови поступци представљали повреду радне обавезе и радне дисциплине. У изјашњењу је тужилац указао и да су радње туженог учињене с циљем да тужиоца онемогуће у синдикалном деловању, при чему се на тај начин врши притисак на њега, као синдикалног представника. Дана 15.10.2013. године тужени је донео решење о отказу уговора о раду тужиоцу бр. ..., из истоветних разлога описаних у предметном упозорењу.

У складу са утврђеним чињеничним стањем, првостепени суд је одбио захтев тужиоца, заузимајући становиште да су законита решења о привременом удаљењу са рада тужиоца и његовом отказу уговора о раду. Имајући у виду да се

тужилац изјаснио на упозорење о учињеним повредама радних обавеза и радне дисциплине, тужилац се упознао са садржином упозорења о привременом удаљењу са рада и постојању разлога за отказ уговора о раду. На тај начин тужиоцу је пружена могућност да се о наведеним разлозима изјасни, што представља суштински циљ упозорења. Сходно томе, процедурални пропуст у достављању упозорења није имао за последицу повреду права на одбрану тужиоца. Првостепени суд закључује и да је тужени послодавац правилно поступио у ситуацији када је упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиоца доставио Самосталном синдикату ВВ, а не Синдикату ГГ, због тога што је у време издавања упозорења (04.10.2013. године), тужилац још увек био члан тог синдиката, а тек сутрадан је из истог иступио и учланио се у Синдикат ГГ. На крају, оцена је суда да је тужилац учинио два преступа (повреду радне обавезе у виду обављања приватних послова за време рада и непоштовање радне дисциплине у виду изношења или проношења неистина на раду и у вези са радом) од укупно четири које му се стављају на терет. За наведене преступе је Посебним колективним уговором од 24.05.2010. године, чије је важење продужено Споразумом од 30.08.2013. године, прописана санкција у виду отказа уговора о раду. Притом, становиште је првостепеног суда, да се тужилац неосновано позива да о постојању и садржини наведеног споразума није упознат, имајући у виду да је обављао функцију извршног директора, директора сектора правних и општинских послова, као и формалног синдикалног представника, код којга се налазила статусна документација Самосталног синдиката ВВ. У складу са свим изнетим разлозима, оцењен је неоснованим захтев тужиоца за поништење донетог решења о отказу, враћању на рад, а последично и за остваривање права на накнаду штете.

Другостепени суд прихвата становиште првостепеног суда, напомињући да за правилност одлуке првостепеног суда није од кључног значаја да ли је утврђено поступање тужиоца предвиђено као повреда радне обавезе или повреда радне дисциплине према општем акту туженог, већ је од суштинског значаја да такво поступање чини неприхватљивим понашање са становишта уобичајеног стандарда понашања и представља отказни разлог по самом закону.

Ценећи ревизијске наводе тужиоца, Врховни касациони суд закључује да су нижестепени судови правилно применили материјално право у овој правној ствари.

Одредбом члана 179. став 1. тачка 2 и 3. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр. 24/2005...32/2013), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду, не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Одредбом члана 99. став 2. тачка 4. Посебног колективног уговора код туженог бр. 4846 од 24.05.2010. године (ПКУ/2010), предвиђено је да послодавац

може отказати уговор о раду запосленом ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе у виду обављања приватних послова за време рада. Такође, чланом 100. став 2. тачка 22. истог акта, предвиђено је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом ако не поштује радну дисциплину, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца, а то увек подразумева изношење или проношење неистина на раду или у вези са радом. Споразумом од 30.08.2013. године, закљученим између туженог и репрезентативних синдиката код туженог (Самостални синдикат ВВ и Синдикат ГГ), продужена је важност посебног колективног уговора из 2010. године, најкасније до 01.11.2013. године.

Испитујући законитост оспореног решења од 15.10.2013. године нижестепени судови су правилно закључили да је тужилац, обављањем приватних послова за време рада, својом кривицом учинио повреду радне обавезе предвиђене чланом 99. став 2. тачка 4. Посебног колективног уговора код туженог бр. 4846 од 24.05.2010. године (ПКУ/2010), чије је трајање продужено Споразумом од 30.08.2013. године, најкасније до 01.11.2013. године. Уз то, тужилац је причинио и повреду радне дисциплине проношењем неистина радницима туженог о постојању кривичног дела учињеног од стране њиховог генералног директора, која, у складу са чланом 100. став 2. тачка 22. поменутог општег акта туженог, представља отказни разлог. С тим у вези, правилан је закључак нижестепених судова да је настао отказни разлог из одредбе члана 179. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду.

Неосновано је указивање ревидента да је Посебни колективни уговор код туженог бр. 4846 од 24.05.2010. године (ПКУ/2010) неважећи, јер је период његовог важења протекао пре доношења спорних решења о упозорењу и отказу уговора о раду тужиоцу. Израженом сагласношћу воља репрезентативних синдиката туженог и туженог, као послодавца, да се кроз закључени Споразум од 30.08.2010. године продужи важење Посебног колективног уговора од 24.05.2010.године, поменути општи акт је био применљив у моменту доношења спорних појединачних аката туженог.

Такође, насупрот наводима ревидента, протек мандата директора туженог не утиче на законитост донетог решења о отказу тужиоцу, у ситуацији када је у време његовог доношења и потписивања тадашњи директор био уписан на тој функцији у регистар привредних субјеката Агенције за привредне регистре.

Неосновано ревидент истиче и да на незаконитост предметног решења о отказу утиче процедурални пропуст туженог приликом личног уручења упозорења о постојању разлога за отказ уговора о раду тужиоцу. Прихватајући заузето становиште нижестепених судова, ревизијски суд указује да услед чињенице да се тужилац благовремено изјаснио о разлозима отказа наведених у упозорењу, њему није повређено право на одбрану, јер је са садржином наведеног

упозорења, па тако и отказним разлозима који су му стављени на терет, очигледно био упознат, што је и суштински циљ овог акта.

Поводом ревизијских навода о оспоравању испуњености законских услова за отказ уговора о раду тужиоцу, ревизијски суд у свему прихвата заузето становиште другостепеног суда, да је за отказ уговора о раду довољно да је тужилац учинио само једну од повреда радне обавезе, односно радне дисциплине која му је стављена на терет упозорењем, односно отказом. У том смислу, вршење приватних послова од стране тужиоца и проношењем неистина радницима туженог о постојању кривичног дела учињеног од стране њиховог генералног директора, представља законом прописане отказне разлоге из члана 179. став 1. тачка 2. и 3. Закона о раду, које донето решење о отказу тужиоцу чине законитим.

Ни преостали ревизијски наводи тужиоца нису од утицаја на правилност одлука нижестепених судова, чије образложење у контексту изнетих ревизијских разлога прихвата и ревизијски суд, као правилне и у свему на закону засноване.

Из наведених разлога Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у изреци ревизијске пресуде.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић